

LEVALLOIS ÜRÜNLERİN FARKLI YONGALAMA BİÇİMLERİ

LEVALLOIS YONGANIN YONGALANMASI

KLASİK TİP:

Şüphesiz ki, en iyi bilinen ve en çok tanımı yapılan yongalama biçimidir. Çekirdeğin kabuğu soyuluyor. Sonra merkezci yongalar alınarak üst yüz hazırlanıyor. Çekirdeğe (uzun ya da yuvarlak) nasıl bir form verildiyse, elde edilen yonga da o formda olacaktır. Kısacası, bu yongalamada yonganın şekli çekirdeğin ekseninde bulunan hazırlayıcı iki yonga negatifi arasında bir ayırt oluşuyorsa sivri bir Levallois yonga edilecektir ki bu asla Levallois uç değildir.

PARALEL HAZIRLAMA:

Kabuk soyulduktan sonra çekirdeğin üst yüzeyi tek ya da çift yönlü çıkarımla hazırlanıyor. Bu tipteki çekirdekten çıkan yongalar genellikle uzun oluyor. Ama kısa olanları da bulunuyor.

VICTORIA WEST TİPİ:

Proto ve Para Levallois olarak adlandırılan ve Afrika'da görülen bu yongalama şekli 1945 yılında Van Riet Lowe tarafından tanımlanmıştır. Victoria West I tipik ya da Proto-levallois I (Stellenbosch III): önceden belirlenen, genişliği uzunluğundan daha fazla olan yonga, çekirdeğin kenarından birinden alınıyor.

Victoria West II ya da Proto-Levallois II aynı zamanda "horse hoof" da denilen tip (Stellenbosch IV): önceden belirlenen yonga, bu sefer değişik biçimde hazırlanan çekirdekten elde ediliyor. Çekirdeklerin daha çok, yarı yuvarlak yongalar veren yuvarlak morfolojileri var.

Wattayne, Belçika'da Petit-Spiennes'de de Para-Levallois endüstrinin varlığından söz etmiştir.

BENT TİPİ:

Schild tarafından 1971'de tanıtılmış. Klasik tipten özel çekirdek formuyla ayrılır. Çekirdek üçgen şeklindedir. Son ürün ise orak şeklini andırmaktadır.

SAFAHA TİPİ:

Nil vadisindeki birçok endüstride saptanmıştır. Hazırlama merkezlidir. Fakat çok karakteristik bir distal işleme görülür. Levallois nervür hazırlanmıştır ama daha sonra bir dilgi çıkarımıyla ortadan kaldırılır. Son üretim alınmadan önce karşı tarafta vurma düzlemi hazırlanıyor ve bu özel distal hazırlanışta, son üretim çift-uçlu distal bir bitiş gösteriyor.

HALFA TİPİ:

Nil vadisinde görülen bu tip Marks tarafından şöyle açıklanmıştır:

- 1- Yumrunun bir köşesinde yüzcüklü olmayan ya da düz yüzcüklü bir vurma düzlemi hazırlanır.
- 2- Paralel mikro dilgiler (dilgicikler) serisi bu düzlemden çıkarılır.
- 3- Bu dilgiciklerin çıkarımıyla çekirdeğin diğer ucunda geniş iki yüzlü bir düzlem şekillenir. Bu düzlemden başlayarak alınan birçok yonga, kabuğu çekirdeğin üst yüzünden kaldırılır. Daha sonra, iki yüzlü düzlem dışbükey yüzcüklü düzleme dönüşür.
- 4- Hazırlanmış yongaların izlerini ortadan kaldıran küçük ve geniş bir yonga bu yeni düzlemden çıkarılır.
- 5- Düzlem yeniden değişir. Bu sefer jandarma şapkası biçimini alır.
- 6- Halfa yongası çıkarılır.

Tanımdan da açıkça anlaşıldığı gibi, bu hazırlama örneği iki yönlüdür. Buradan çıkarılan örnekler az ya da çok dikdörtgen formdadır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Boëda, E., Le Concept Levallois: variabilité des méthodes, CNRS Editions,1994

Ceylan, K., Karain Mağarası, Levallois Tekniği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1994, Ankara

Van Peer, B, P., The Levallois Strategy, Monographs in World, Archaeology no:13,1992